

El-Hafidh Zejnud-Din Ibn Rexheb el-Hanbeli

Dallimi midis
Këshillës
dhe Poshhtërimit

Me disa komente nga:

Shejkh Rabi' Ibn Hadij 'Umejr el-Medkhalij

SELEFI **ORG**
Kurani dhe Suneti
sipas kuptimit të Selefëve të këtij Umeti

Përmbajtja

❖ Disa fjalë rreth autorit	fq.4
❖ Hyrje	fq.5
❖ Llojet e këshillimit	fq.17
❖ Mënyrat e këshillimit	fq.21
❖ Shpërblimi	fq.26
❖ Në lidhje me poshtërimin	fq.28
❖ Rrugëzgjidhja	fq.33

Giza fjalë rreth autorit

Es-Sujuti ka thënë në biografinë e el-Hafidh (Ibn Rexhebit) të cilën e ka shkruajtur në librin e tij “*Tabakatul-Hufadh*” (fq.536):

“Ai është Imami, Hafidhi, Muhadithi, Fekihu, Predikuesi, Zejnud-Din ‘Abdur-Rrahman Ibn Ahmed Ibn Rexheb Ibnul-Hasen Ibn Muhamed Ibn Mes’ud es-Selamij el-Bagdadij, pastaj ed-Dimeshkij, el-Hanbelij. Lindi në Bagdad në në muajin Rabij’ el-Euel të vitit 736 Hixhrij.

Dëgjoi nga Ebil-Fet`h el-Mejdumij dhe nga një numër i madh dijetarësh derisa u bë mjeshtër.

Ka shkruajtur shpjegimin e Sunenit të Tirmidhiut, shpjegimin e “*Ilel et-Tirmidhi*”, shpjegimin e një pjese të Sahihut të Bukharit dhe “*et-Tabakatul-Hanabileh*”.

Vdiq në muajin Rexheb të vitit 795 Hixhrij.”

Ai ka shkruajtur gjithashtu veprat: “*Xhami’ul’Ulumi uel-Hikem*, “*Sherh el-Erbe’ijne en-Neueuijeh*”, “*Ehual el-Kubur*” etj.¹

¹ **Shënim i përkthyesit:** Shkëputur nga libri “*Tedhkiir en-Nabihiin bi-Sijer Eslafihim Hufadh el-Hadijth, es-Sabikijne uel-Lahikijn*” i Shejkh Rabij’ Ibn Hadij el-Medkhalij. Shiko: “*Mexhmu’u Kutub ue Rasa’il ue Fetaua Fadijletish-Shejkh el’Alameh Rabij’ Ibn Hadij ‘Umejr el-Medkhalij*”, vëll.3/fq.267-268.

*Dallimi midis Këshillës dhe Poshtërimit*²

Me Emrin e Allahut, të Gjithëmëshirëshmit, Mëshirëplotit.

E gjithë lavdia i takon Allahut, Zotit të gjithësisë. Lavdërimet dhe bekimet e Tij qofshin mbi Imamin e të devotshmëve dhe Vulën e Pejgamberëve, si dhe mbi Familjen e tij, mbi Shokët e tij dhe mbi të gjithë ata që ndjekin rrugën e tyre me mirësi deri në Ditën e Gjykimit.

E më tej:

Këto janë disa fjalë të shkurtra dhe përmbledhëse rreth dallimit që ekziston midis këshillës dhe poshtërimit, ngase me të vërtetë këto të dyja kanë të përbashkët me njëra-tjetrën faktin që secila prej tyre konsiston në përmendjen dikujt diçka që ai e urren të përmendet. Por, për sa i përket dallimit që ato kanë nga njëra-tjetra, shumë njerëz janë të paqartë. Dhe Allahu është Dhënësi i suksesit për atë që është e saktë.³

² **Komentoi Shejkh Rabij' Ibn Hadij el-Medkhalij:** Ky është libri “*Dallimi midis Këshillës dhe Poshtërimit*”. Ti nëse i bën kritikë dikujt, atëherë e ke obligim që t’i përmbahesh hakut, besnikërisë dhe sinqeritetit, si dhe të jetë qëllimi yt sqarimi i të vërtetës dhe tërheqja e vëmendjes nga gabimi që kundërshton këtë të vërtetë. Nëse ky është qëllimi yt, atëherë ky është një qëllim fisnik dhe një çështje madhështore për të cilën ti falenderohesh nga i gjithë Umeti dhe askujt nuk i lejohej të të akuzojë për keq. Dhe nëse ke synime të këqija dhe bëhet e qartë nëpërmjet shqyrtimit dhe studimit se me të vërtetë ti je njeri epsharak, atëherë njerëzit kanë të drejtë që të flasin keq për ty.”

³ **Komentoi Shejkh Rabij' Ibn Hadij el-Medkhalij:** Domethënë, këshilla është: t’i përmendësh njeriut diçka që ai e urren, a s’është kështu? Edhe poshtërimi gjithashtu është: t’i përmendësh njeriut diçka që ai e urren. E ndonjëherë ndodh

Dije se t'i përmendësh njeriut diçka të cilën ai urren që të përmendet është haram, **nëse** qëllimi i kësaj është veçse për të poshtëruar, për të turpëruar dhe për të nxjerrë në shesh të metat.

Por, nëse në këtë përmendje ka dobi për masat e Muslimanëve në përgjithësi - veçanërisht për disa prej tyre - dhe qëllimi i saj është që të arrihet ajo dobi, atëherë ajo nuk është haram, përkundrazi, ajo është e rekomandueshme (*mendub*) që të bëhet.⁴

Dhe këtë e kanë vendosur Dijetarët e Hadithit në librat e tyre rreth *Xherhit* dhe *Ta'dilit* dhe kanë përmendur dallimin midis kritikës (*Xherhit*) në drejtim të transmetuesve të hadithit dhe midis gibetit⁵;

pësjtjellim midis këshillimit dhe poshtërimit. Poshtërimi është: të përmendësh mangësinë, a s'është kështu? Edhe këshilla poashtu është përmendje e mangësisë që t'u tërhiqet vërejtje njerëzve nëse ata kanë ndonjë bidat apo gabim, ndërkohë që synimi yt është Fytyra e Allahut *Tebarake ue Te'ala*; kjo është këshilla. Por nëse e përmend mangësinë e tij që të shfrysh inatin tënd ndaj tij, atëherë ti kurrë nuk ke synim sheriatik dhe qëllimi yt është veçse që të shfrysh inatin tënd dhe ky është poshtërim, sharje dhe gjynah.

⁴ **Komentoi Shejkh Rabij' Ibn Hadij el-Medkhalij:** Them: përkundrazi, ajo është *uaxhib* (obligim), ngase Allahu e ka bërë obligim sqarimin dhe nuk është vetëm i rekomandueshëm.

⁵ **Komentoi Shejkh Rabij' Ibn Hadij el-Medkhalij:** Gibeti është: të përmendësh diçka rreth vëllait tënd të cilën ai e urren, për çështje personale, jo duke synuar Fytyrën e Allahut *'Azze ue Xhel*, porse qëllimi yt është që ta ofendosh atë. Ndërsa *xherhi* (kritika) ndaj transmetuesve (të hadithit) është ruajtje e Fesë së Allahut *Tebarake ue Te'ala*. Domethënë, si të bëjmë dallim midis hadithit *sahih* (të saktë) dhe hadithit *da'ijf* (të dobët) nëse askush nuk flet për transmetuesit e hadithit, filani është rafidij, filani është xhehmij, filani është kedhab (gënjeshtar), filani është i prishur, filani gabon shumë... a nuk është kjo humbje e Fesë? A nuk sjell kjo gjë humbjen e Fesë? Në rregull. Ti ke libra rret haditheve të dobëta dhe libra rreth difekteve të zinxhirëve të haditheve, vëllime të tëra. Cila është arsyeja e shkrimit të tyre? Arsyeja e shkrimit të tyre është: që të kritikohen transmetuesit, të diskutohen zinxhirët e transmetimit dhe të diskutohen tekstet e haditheve nëse ato përmbajnë ndërfitje apo shkëputje e gjëra të tjera të kësaj natyre.

dhe i refuzuan ata që i vendosën këto të dyja në të njëjtën gradë, siç janë ata që merren vazhdimisht me ibadet si dhe të tjerët që kanë dituri të cekët.⁶

Dhe nuk ka dallim midis kritikës që u bëhet transmetuesve dhe hafizave të Hadithit, dhe nuk ka dallim midis të folurit se kujt i pranohet transmetimi e kujt jo; dhe midis sqarimit të gabimit të atij që ka gabuar në kuptimin e domethëniesve të Kur'anit dhe Sunetit, i cili ka komentuar në mënyrë të gabuar diçka prej tyre ose ka ndjekur diçka që nuk është e vërtetë, duke paralajmëruar që të mos ndiqet ajo gjë në të cilën ai ka gabuar. Gjithashtu, dijetarët kanë rënë në ixhma (konsensus) për lejueshmërinë e këtij sqarimi.

Fjala e tij: “...dhe kanë përmendur dallimin midis kritikës (Xherhit) në drejtim të transmetuesve të hadithit dhe midis gibeit”: gibeiti nuk i shërben Fesë, ndoshta ai e rrënon Fenë, poashtu qëllimet e ulta. Kurse kritika (xherhi) ka synime të larta, bëhet për ta ruajtur këtë Fe, për ta mbrojtur e përkujdesur që të mos përzier në të e vërteta me të pavërtetën, sepse ne po të mos flasim për transmetuesit, për gënjeshtarin, për të akuzuarin, për atë që ka memorien e dobët, për të prishurin, për atë që gabon shumë e kështu me rradhë, atëherë Feja do të humbasë. A nuk është kështu? Por ama me këtë shqyrtim, me këtë kritikë dhe me këtë dallim midis këtij dhe atij, e ka ruajtur Allahu këtë Fe. Dhe frytet e kësaj shkence janë më se të dukshme lavdi Allahut. Por këtë gjë e injoruan Sufistët, ata të cilët donin t’ua mbyllnin gojën transmetuesve dhe kritikuesve dhe i mbyllën edhe gojët e tyre. Dhe sikur Ulematë e Xherhit dhe Ta’dilit dhe Kritikës t’iu ishin nënshtruar atyre, atëherë do të kishte humbur Feja e Allahut *Tebarake ue Te’ala*, porse Allahu nuk e lejoi një gjë të tillë, e Ai veçse do ta përsosë Dritën e saj edhe pse bidatçijtë e urrejnë atë.

⁶ **Komentoi Shejkh Rabij’ Ibn Hadij el-Medkhalij:** Ata janë Sufistët, ata të cilët refuzonin Dijetarët e Hadithit dhe u thonin: “Ju përgojoni njerëzit!” Dhe iu kundërpërgjigjën atyre Dijetarët e Hadithit: “**Ky nuk është përgojim (gibet), kjo është këshillë dhe sqarim.**” Natyrisht, ata të cilët nuk e kuptojnë Kur'anin dhe Sunetin janë të shumtë në numër. Tani, ata të cilët ecin në rrugën e Njerëzve të Bidatit dhe Sufive e ndalojnë kritikën dhe irritimin kundër tyre; ata janë në rrugën e atyre (Njerëzve të Bidatit dhe Sufive) e nuk janë në rrugën e Ehli-Sunetit. Pasha Allahun, ne shpresojmë nga ata që të na kritikojnë e t’i bëjnë të qarta gabimet tona në mënyrë që të vdesim të penduar nga ato gabime.

Kjo është arsyeja përse gjejmë në librat e tyre që janë shkruajtur rreth tematikave të ndryshme të shkencave të Sheriatit, si Tefsiri (shpjegimet e Kur'anit), shpjegimet e Hadithit, Fik'hu, mospajtimet e Ulemave etj, se ato janë të mbushura plot me debate dhe refuzime të fjalëve të dobëta të Imamëve të mëhershëm dhe atyre të mëvonshëm, prej Sahabëve, Tabi'inëve dhe atyre që i pasuan.

Dhe asnjë nga Njerëzit e Dijes nuk e braktisi këtë dhe as nuk pretendoi se kjo është sharje për atë të cilit po i refuzohen fjalët, as qortim e as poshtërim për të. Me përjashtim të rastit kur autori është vulgar në fjalët e tij dhe ka edukatë të keqe në të shprehur. Atëherë, në këtë rast, atij i refuzohet vulgariteti dhe edukata e keqe por jo esenca e refuzimit dhe kundërshtimit të tij (ndaj atij që gaboi), i cili bazohet në argumente shariatike dhe dëshmi me peshë. Arsyeja është se dijetarët e Fesë që të gjithë kanë unanimitet në synimin e nxjerrjes në pah të së vërtetës, ajo me të cilën u dërgua i Dërguari i Tij (*sal-lAllahu 'alejhi ue sellem*), që e gjithë Feja të jetë vetëm për Të dhe që Fjala e Allahut të jetë më e larta.⁷

⁷ **Komentoi Shejkh Rabij' Ibn Hadij el-Medkhalij:** Ai do të thotë se nuk ka ndryshim midis kritikës ndaj transmetuesve dhe atij të cilit i sqarohet gabimi në Fe: në Fik'h, në Hadith, në Tefsir, në Usul (bazat e Fesë), në çdo fushë, ose ai që ka bidat.

Disa njerëz thonë: “Kjo kritikë është vetëm ndaj transmetuesve, të cilën e bëjnë mbrojtjesit e e Sunetit të të Dërguarit të Allahut (*sal-lAllahu 'alejhi ue sellem*)!!” Ne u themi atyre: Po për besimet e Muslimanëve, nëse vijnë njerëz që u pëshpërisinin dhe e deformojnë besimin, a nuk u bëhet kritikë atyre? Mos t'i kritikojmë Xhehmijet? Mos ti kritikojmë Rrafidat? Ata s'kanë lidhje me transmetuesit, ata kanë sjellë besime të cilat kundërshtojnë dhe hedhin poshtë Akijden e Islamit, por a të heshtim para tyre? Sufijet erdhën me besimin e mishërimit të Krijuesit në krijesat e Tij (*el-Hulul*), erdhë me njëshmërinë e krijimit me Krijuesin (*Uahdetul-Vuxhud*), erdhë me kërcim, me ilahije (*Enashijd*), me bidate, me dhikr të shpikur e të devijuar, kurse ata s'janë transmetues të haditheve; por sidoqoftë, ne e kemi obligim që t'i refuzojmë ata. Është pyetur Karadaui për Esh'aritet: A janë ata prej Ehli-Sunetit? Atëherë shpërthen Karadaui sikur vullkani: **“Thonë për Esh'aritet se ata s'janë prej Ehli-Sunetit! Ku po**

shkojmë? Esh'aritet kanë mbushur dynjanë! Universitetet nëpër botë janë që të gjitha Esh'arije, pothuajse, Ez'heri, i cili i ka shërbyer Islamit që prej njëmijë vjetësh, Karuijinët, Deobanditë... që të gjithë janë Esh'arij.” Tek ky simpozium merrte pjesë gjithashtu Ganushi, Fehmiu dhe Huvejdi. Thelbi i fjalimit të Ganushit ishte sharja e atyre që kritikojnë Rrafidat. Kurse qëllimi i Huvejditi ishte përfitimi nga sektet e fshehta (*Batinijeh*) në mënyrë që të mos humbasë energjia e tyre dhe të mos privohet Islami nga ato energji. Dhe ky – pasha Allahun – është pikësynimi i komplotit kundër Islamit dhe Muslimanëve. Dhe ne nuk i harrojmë konferencat e Ikhanëve për unifikimin e feve. Unë nuk di cili është shkaku i kësaj?! Ndoshta ata duan të shpallin trutë e të rinjve Selefijunë dhe ata mjeranë mundohen t'i përuhin e t'i nënshtrojnë para këtij shpërthimi vullkanik. Ata mundohen si e si t'i nënshtrojnë para asaj që thonë ata. Esh'aritet sot kanë besimet e Xhehmive në mohimin e Cilësive të Allahut *Tebarake ue Te'ala*, prandaj Shejhul-Islam Ibn Tejmijeh shkroi në refuzimin e tyre libra të shumtë, mes të cilave “*Telbissat el-Xhehmijeh*”. Kush janë Xhehmijet që kishte për qëllim Ibn Tejmijeh?! Në të vërtetë ishin Esh'aritet, si er-Rrazij dhe të tjerë si puna e tij. Kur përmend debatin që u zhvillua midis tij dhe Esh'arive në kohën e tij, ai thotë, “Kanë thënë Xhehmijet”, “Kanë thënë Xhehmijet”... Dhe ka pohuar se Esh'aritet janë në të vërtetë Xhehmijeh, i ka përmendur ata si degëzim të Xhehmive. Ka përmendur Muëtezilet si degëzim i Xhehmive dhe ka përmendur Esh'aritet si degëzim i Xhehmive. Pastaj tha për Esh'aritet: “Kush prej tyre ndjek “*Ibanen*” që shkroi Ebul-Hasen el-Esh'arij në fundin e jetës së tij dhe nuk thotë të kundërtën e saj, pra kush thotë atë që gjendet tek kjo “*Ibaneh*”, ai është prej Ehli-Sunetit, me kusht që të mos i atribuohet Esh'ariut për shkak të dëmit që përmban ky atribum dhe mashtrimi të njerëzve.” [*Mexmu'ul-Fetaua*, 6/359] Dhe shumica e refuzimeve të Ehli-Sunetit ndaj Xhehmive në të vërtetë konsistonin në çështjen e mohimin të lartësimit të Allahut *Tebarake ue Te'ala* mbi Arsh (*el-'Uluw*). Ata (Xhehmijet) thonë për këtë çështje: “**Vërtet Allahu nuk është brenda botës dhe as jashtë saj, as lart e as poshtë, as, as...**” Pra, ata hedhin poshtë me mijëra argumente në Kur'an dhe në Sunet, ose thonë: “**Vërtet Allahu është gjithandej.**” Ka thënë ‘Abdullah Ibnul-Mubarak: “Me të vërtetë ne mund t'i transmetojmë fjalët e Çifutëve dhe fjalët e Kristianëve por ama nuk mund t'i transmetojmë fjalët e Xhehmijeve.” Po, sepse ata thonë fjalë të tilla si, “**Allahu nuk është as lartë e as poshtë**”, ose, “**Allahu është në çdo vend**”, duke i mohuar këto Cilësi Madhështore dhe duke deformuar tekstet e shumta të Kur'anit dhe Sunetit ku kanë ardhur këto Cilësi. Pra, të gjitha këto masa parandaluese e mbrojtëse dhe këto porosi janë për të ruajtur nderin e Imamët të Udhëzimit kur flasim për ta, të flasim me edukatë dhe respekt dhe me sinjeritet për Allahun *Tebarake ue*

Dhe të gjithë ata e pranojnë se përvetësimi i të gjithë diturisë pa lënë ndonjë pjesë të saj është një gradë të cilën nuk e ka arritur asnjëri prej tyre dhe as nuk e ka pretenduar ndonjë nga dijetarët e mëparshëm dhe as nga ata të mëvonëshmit. Prandaj Imamët e Selefëve - dituria dhe meritat e të cilëve janë pranuar unanimisht - e pranonin të vërtetën nga kushdo që u vinte, edhe nëse u vinte nga një i ri në moshë, si dhe i këshillonin shokët dhe pasuesit e tyre që ta pranonin të vërtetën nëse u bëhej e qartë në fjalët e të tjerëve.

Një shembull për këtë gjendet tek thënia e ‘Umerit (*radij-Allahu anhu*) kur ai shprehu mendimin e tij për mehrin e grave dhe një grua e refuzoi atë duke i përmendur thënien e Allahut:

﴿وَأِنْ أَرَدْتُمْ اسْتِبْدَالَ زَوْجٍ مَّكَانَ زَوْجٍ وَآتَيْتُمْ إِحْدَهُنَّ قِنْطَارًا فَلَا تَأْخُذُوا مِنْهُ شَيْئًا أَتَأْخُذُونَهُ بِهَيْئَتِنَا وَإِنَّمَا مِثْلُنَا وَمِثْلُ مِثْلِنَا﴾

“Në qoftë se dëshironi të ndërroni grua, duke e lëshuar njërën për të marrë një tjetër, asaj që i keni dhënë pasuri, mos i merrni nga ajo (pasuri) asgjë. A do ta merrnit atë padrejtësisht, duke bërë gjynah të qartë?!”⁸

Atëherë ‘Umeri u tërhoq nga fjala e tij dhe tha: “Një grua ka folur saktë kurse një burrë ka gabuar.” Dhe është transmetuar poashtu se ai ka thënë: “Çdokush mund të ketë më shumë fik’h se ‘Umeri.”⁹

Te’ala. Dhe nuk lejohet përcjellja e fjalëve të tyre me qëllim që t’i qortojmë, t’i poshtërojmë e t’i shajmë, s’ka dyshim që kjo nuk lejohet kurrë. Kurse njerëzve të së pavërtetës dhe njerëzve të bidatit beji të qarta poshtërsitë e tyre dhe për ta nuk ka të tilla ndalesa. Poashtu edhe injorantëve, atyre që hiqen si dijetarë dhe nuk janë dijetarë, duhet medoemos që të zbulohen gabimet e tyre dhe të bëhet e qartë injoranca dhe devijimi i tyre.

⁸ En-Nisa`, 20.

⁹ Shënim i përkthyesit: Ka thënë Shejkhul-Albani *rahimehullah* për këtë transmetim: “Ky është *da’ijf munkar* (i dobët, i refuzuar), e transmeton Muxhalid nga Sha’bij nga ‘Umeri...” Pastaj vazhdon më tej Shejkhul-Albani *rahimehullah* duke përmendur zinxhirët e tjerë të

Madje nga dijetarët e famshëm kishte prej atyre që kur shprehte mendimin e tij për ndonjë çështje, thoshte: “Ky është mendimi ynë, kush na vjen me një mendim më të mirë se ky do ta pranojmë.”

Imam esh-Shafi'i shkonte akoma më thellë tek ky kuptim dhe i këshillonte shokët e tij që të ndiqnin të vërtetën dhe të pranonin Sunetin nëse u bëhej e qartë se ai binte në kundërshtim me fjalën e tyre, si dhe ta plasnin në mur fjalën e tyre. Ai thotë në librat e tij: “Patjetër që do të gjendet në to (në mendimet e mia) atë që kundërshton Kur'anin dhe Sunetin, sepse Allahu i Lartësuar thotë:

﴿وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا﴾

“Sikur ai të mos ishte prej Allahut, ata do të gjenin në të shumë kundërthënie.”¹⁰

Dhe akoma më e thellë se kjo është thënia tjetër e tij: “Sa herë që dikush ka debatuar me mua kam vërejtur se argumenti ose shfaqej në gjuhën e tij ose në gjuhën time.”

Kjo tregon se ai nuk ka patur qëllim tjetër përveç se që të dilte e vërteta, edhe nëse ajo gjendej në gjuhën e dikujt tjetër që debatonte me të apo e kundërshtonte.

Kushdo që është në këtë gjendje, atëherë me të vërtetë ai nuk ka inat që t'i refuzohen mendimet e tij apo që të sqarohet kundërshtimi i tij ndaj Sunetit, qoftë gjatë jetës së tij apo edhe mbas vdekjes.

këtij transmetimi dhe dobësinë e tyre. [el-Irua' el-Galijl fij Takhrijxh Ehadijth Menar es-Sebijl, 6/348]

¹⁰ En-Nisa', 82.

Kështu mendonin për të tjerët dijetarët e Islamit në të shkuarën dhe në të tashmen, ata që janë mbrojtësit e Islamit dhe që bëjnë qëndresë për ta përkrahur atë. Gjithashtu, ata nuk e urrenin kundërshtimin që ua bënë ata që u sillnin argument. Kjo ndodhte madje edhe nëse argumenti që përdornin këta individë (me të cilin kundërshtonin dijetarët e Islamit) nuk ishte i fuqishëm sipas tyre, sa që ata e pranonin atë dhe e braktisin argumentin që kishin duke marrë argumentin e tyre.

Prandaj Imam Ahmedi, Allahu i Lartësuar pastë mëshirë për të, kur e përmendte Is`hak Ibn Rahauējhin (*rahimehullah*), e lavdëronte, thurte elozhe për të dhe pastaj thoshte: “Edhe pse ai na kundërshton në disa çështje, ngase s’ka dyshim që njerëzit nuk do të rreshtin së kundërshtuari njëri-tjetrin.” - apo ashtu siç ka thënë ai.

Shumë herë atij i paraqisnin fjalët e Is`hakut dhe Imamëve të tjerë dhe burimet nga i nxorrën mendimet e tyre, kurse ai nuk pajtohej me mendimin e tyre por as nuk i refuzonte fjalët e tyre dhe as argumentet e tyre, ndonëse ai nuk pajtohej me asnjë prej atyre mendimeve.

Dhe me të vërtetë Imam Ahmedi (*rahimehullah*) e miratoi atë që ishte përcjellë nga Hatim el-Asam, kur atij i thanë: “Ti nuk je Arab dhe nuk flet rrjedhshëm arabisht, por ama çdokush që debaton me ty ti ia mbyll gojën. Si arrin t’i mundësh kundërshtarët e tu?” Ai u përgjigj: “Me tri gjëra: gëzohem kur kundërshtari im thotë të vërtetën (për një çështje), trishtohem kur ai gabon dhe e mbaj gjuhën time që të mos i them ndonjë gjë që e dëmton atë.” - apo diçka me këtë kuptim. Kurse Ahmedi (*rahimehullah*) tha: “Sa i mençur që është ai njeri!”

Kështu pra, këta dijetarë nuk e kanë urreyer refuzimin e thënieve të dobëta (të gabuara) me argumente Sheriatike dhe sqarimin e të vërtetës rreth atyre thënieve që kundërshtojnë të vërtetën,

përkundrazi, kjo ka qenë e dashur për ta dhe madje ata e lavdëronin dhe e çmonin atë që e bënte këtë gjë.

Pra, ky sqarim nuk hyn fare tek gibeti (përgojimi). E zëmë se është dikush që urren të dalë në shesh gabimi i tij që bie në kundërshtim me të vërtetën; në këtë rast, nuk merret fare në konsideratë urrejtja e tij për këtë gjë, sepse të urresh që të dalë në shesh e vërteta - nëse ajo bie në kundërshtim me mendimin e një njeriu - nuk është prej cilësive të lavdëruara. Por, obligimi që ka Muslimani është që të dojë të dalë në shesh e vërteta dhe ta marrin vesh Muslimanët, qoftë kur ajo përputhet me mendimin e tij personal ose jo.

Kjo është ndër aspektet e këshillës së sinqertë (*nasihah*) për: **“Allahun, Librin e Tij, të Dërguarin e Tij, Fenë e Tij, udhëheqësit e Muslimanëve dhe njerëzit në përgjithësi.”** Dhe kjo në fakt është vetë Feja, siç na ka njoftuar Pejgamberi (*sal-lAllahu ‘alejhi ue sellem*).

Kurse për sa i përket sqarimit të gabimit të një dijetari që ka gabuar në të shkuarën, nëse robi tregon një edukatë të mirë në fjalët e tij dhe ka një mënyrë të mirë në refuzimin dhe përgjigjen e tij, atëherë atij nuk i shkaktohet asnjë dëm dhe asnjë faj nuk bie mbi të, për të cilin ai mund të akuzohet. Dhe nëse del më pas që ai ishte ngatërruar me thënien e atij dijetari, atëherë edhe për të nuk ka asnjë problem.

Disa prej Selefëve, nëse u mbërrinte ndonjë thënie të cilën ata ia refuzonin autorit të saj, thonin: “Filani ka gënjyer.” Kjo është e njëjtë me thënien e Pejgamberit (*sal-lAllahu ‘alejhi ue sellem*):

“كذب أبو السنايل.”

“*Ebus-Senabil ka gënjyer*”, kur atij i erdhi lajmi se ai (Ebus-Senabil) kishte dhënë fetva për gruan të cilës i kishte vdekur burri kur ishte shtatzënë, se asaj nuk i lejohej që të martohej sërish kur të lindte

fëmijën, por duhet të priste deri sa të kalonin edhe katër muaj e dhjetë ditë.¹¹

Imamët e devotshëm arritën deri në atë pikë saqë hodhën poshtë thëniet e dobëta të disa dijetarëve dhe i refuzuan ato me shkallën më të lartë të refuzimit, siç refuzonte Imam Ahmedi (*rahimehullah*) mendimet e dobëta të Ebu Theurit dhe të tjerëve, mendime të cilat i kishin vetëm ata (dhe askush tjetër veç tyre). Dhe ai shkoi akoma më larg duke i refuzuar mendimet e tyre për çështje që janë të dukshme.

Kurse për sa i përket çështjeve të fshehta, nëse qëllimi i atij që bën kritikën është vetëm që të sqarojë të vërtetën në mënyrë që njerëzit të mos mashtrohen nga thëniet e dikujt që ka gabuar në to, atëherë s'ka dyshim se ky njeri do të shpërblehet për nijetin e tij dhe me këtë veprim të tij bashkë me këtë nijet (për t'u sqaruar njerëzve të vërtetën), atëherë ai hyn në kategorinë e njerëzve që japin këshillë të sinqertë për Allahun, për të Dërguarin e Tij, për udhëheqësit e Muslimanëve dhe për mbarë popullin në përgjithësi.

E njëjta gjë është edhe nëse ai që sqaron gabimin është i ri apo i vjetër në moshë; ai ka si shembull ata dijetarë që refuzuan mendimet (e dobëta) të Ibn 'Abbasit (*radij-Allahu 'anhuma*) të cilat janë shpallur të pasakta dhe janë refuzuar nga dijetarët, siç janë

¹¹ **Shënim i përkthyesit:** Ka thënë Shejkhul-Albani *rahimehullah* për këtë hadith: “Një gruaje i vdiq burri kur ajo ishte shtatzënë. Kur lindi, ajo mori vesh se Pejgamberi ka thënë që kur vdes burri i një gruaje shtatzënë, periudha e saj e pritjes është derisa ajo të lindë fëmijën, dhe kjo gjendet në Sahihun e Imam Bukharit. Dhe pasi lindi, ajo nxitoi të interesohej për t'u martuar. Kështu, ajo u zbukuria duke lyer sytë me kuhl. Kur atë e pa Ebu Senabili, ai i propozoi që të martohej me të, por ajo refuzoi. Atëherë ai i tha: “Ty s'të lejohet që të martohesh derisa të kesh mbaruar periudhën e mbajtjes së zisë, e cila është katër muaj dhe dhjetë ditë.” Dhe nga pamja e jashtme, ajo duket se ishte një grua të cilës i interesonte feja e saj, prandaj ajo veshi mbulesën e saj dhe nxitoi për tek Pejgamberi. Ajo i përmendi atë që i kishte thënë Ebu Senabili dhe Pejgamberi (*sal-lAllahu 'alejhi ue sel-lem*) tha: “Ebu Senabili ka gënjyer.””

http://selefi.org/index.php?option=com_content&view=article&id=212:nje-diskutim-rreth-ashpersise-qe-gjendet-te-selefite&catid=44:refuzim-i-dyshimeve-dhe-vesveseve-rreth-menhexhit&Itemid=74

mendimet e tij për martesën e përkohëshme (*mut'ah*), shkëmbimin e mallrave (*sarf*), dy 'umret, si dhe çështje të tjera. Gjithashtu, ai ka si shembull ata që refuzuan fjalën e Se'id Ibn el-Musejjib (*rahimehullah*) për lejimin e gruas që ishte divorcuar tri herë që të martohet sërish me burrin e saj të parë vetëm duke bërë aktin e martesës, si dhe mendimet e tjera të tij që kundërshtonin Sunetin e qartë. Ka edhe dijetarë të tjerë që refuzuan el-Hasen el-Basrin për mendimin e tij që gruaja nuk duhet të mbajë zi për burrin e saj të vdekur; edhe ata që refuzuan 'Attanë për mendimet e tij të dobëta, edhe ata që refuzuan Tausin në shumë çështje me të cilat ai kundërshtoi dijetarët, si dhe të gjithë ata (dijetarë të tjerë) për të cilët Muslimanët janë pajtuar njëzëri për udhëzimin e tyre, diturinë e tyre, si dhe për dashurinë dhe lavdërimin ndaj tyre.

Dhe asnjë prej dijetarëve nuk e konsideroi refuzimin e këtyre çështjeve apo çështjeve të tjera si sharje dhe poshtërim të atyre Imamëve.

Vërtet, librat e Imamëve të Muslimanëve, prej të mëhershmeve e prej të mëvonshmeve, janë të mbushura me sqarime të këtyre mendimeve etj, siç janë librat e Shafiut, Is' hakut, Ebu 'Ubejdit, Ebu Theurit dhe librat e Imamëve të Hadithit, Fik'hut etj. që erdhën pas tyre, të cilët i hodhën poshtë ato mendime, të cilat ishin të shumta. Dhe nëse do t'i përmendnim ato fjalë për fjalë, atëherë ky diskutim do të zgjatej tej mase.

Por nëse qëllimi i atij që po refuzon është që nxjerrë në shesh gabimet e atij që po refuzohet për ta poshtëruar atë dhe të nxjerrë në shesh injorancën dhe shkurtpamësinë e tij në dije e gjëra të tjera të kësaj natyre, atëherë kjo është haram (e ndaluar), qoftë kur ky refuzim bëhet në prani të atij që por refuzohet ose në mungesë të tij, apo qoftë kur bëhet gjatë jetës së tij apo mbas vdekjes së tij. Ky lloj

veprimi hyn tek ato vepra të cilat i ka qortuar Allahu në Librin e Tij dhe ka kërcënuar vepruesin e saj për shpifjen dhe përgojimin e tij. Ky veprim hyn gjithashtu në thënien e Pejgamberit (sallallahu ‘alejhi ue sellem):

"يا معشر من آمن بلسانه ولم يؤمن بقلبه لا تؤذوا المسلمين ولا تتبعوا عوراتهم فإنه من يتبع عوراتهم يتبع الله عورته ومن يتبع الله عورته يفضحه ولو في جوف بيته."

“O ju grup i njerëzve që besoni me gjuhët tuaja por jo me zemrat tuaja! Mos i dëmtoni Muslimanët dhe as mos i gjurmoni të metat e tyre, se vërtet, ai që gjurmon gabimet e tyre, Allahu do t’i gjurmojë të metat e tij. Dhe nëse Allahu gjurmon të metat e dikujt, Ai ka për ta turpëruar atë, edhe në qoftë brenda shtëpisë së tij (për ato që ka bërë).”

Dhe i gjithë ky diskutim është për dijetarët e respektuar që janë shembull për t’u pasuar në Fe. Kurse për sa i përket njerëzve të bidatit dhe dalaletit (devijimit) dhe atyre që imitojnë dijetarët porse nuk janë prej tyre, atëherë lejohet të nxirret në shesh injoranca e tyre dhe të bëhen të ditura mangësitë e tyre me qëllim që të tërhiqet vërejtje kundër pasimit të tyre.

Sidoqoftë, diskutimi ynë tani lidhet me këtë temë (rreth dijetarëve të nderuar të Sunetit).

Dhe Allahu e di më së miri.

Fllojet e Këshillimit

Nëse u mor vesh për dikë se me refuzimin që u bën dijetarëve ai ka për qëllim që të japë këshillë të singertë për Allahun dhe të Dërguarin e Tij, atëherë është obligim që ai të trajtohet me butësi, respekt dhe nderim, njësoj si të gjithë Imamët e Muslimanëve, të cilët u përmendën më parë, si dhe ata të cilët ndoqën rrugën e tyre me mirësi.

Dhe nëse merret vesh për dikë i cili kërkon me refuzimin e tij që të diskretitojë, të shajë e të nxjerrë në shesh mangësitë, atëherë ai meriton që të përballet me masa ndëshkimore në mënyrë që ai dhe ata që janë si puna e tij të ndalohen nga këto vepra të shëmtuara e të ndaluara.¹²

¹² **Komentoi Shejkh Rabij' Ibn Hadij el-Medkhalij:** “Dhe nëse merret vesh për dikë i cili kërkon me refuzimin e tij që të diskretitojë, të shajë e të nxjerrë në shesh mangësitë, atëherë ai meriton që të përballet me masa ndëshkimore në mënyrë që ai dhe ata që janë si puna e tij të ndalohen nga këto vepra të shëmtuara e të ndaluara.” - Kjo është pikërisht ajo që po bëjnë sot armiq të Ehlis-Sunetit dhe Xhematit, sidomos njerëzit e grupacioneve që kundërshtojnë me të vërtetë menhexhin e Selefëve dhe përkrahin njerëzit e bidateve dhe epsheve. **Sa u përket Ulemave dhe njerëzve të Udhëzimit,** pasha Allahun, ata gëzohen që të dalë në shesh e vërteta nëse ndonjëri prej tyre kritikohet për gabimin që ka bërë dhe u bëhet e qartë njerëzve se ky Imam që gabo i gëzohet. Prandaj i kemi parë nxënës të atyre Imamëve të mos ngurrojnë në sqarimin e gabimit të Imamëve të tyre dhe as nuk vihen në siklet nga kundërshtimi i fjalëve të tyre të cilat përmbajnë gabim. Dhe ata besojnë me bindje se Imamët e tyre e duan këtë dhe nuk duan kurrë që njerëzit ta bëjnë ibadetin me gabimet e tyre dhe nuk duan kurrë që gabimet e tyre t'i mvishen Allahut *Tebarake ue Te'ala*; pra nuk e duan kurrë një gjë të tillë. Dhe me të vërtetë ne e njohim besnikërinë dhe sinqeritetin e tyre dhe këshillën e tyre për Allahun, për të Dërguarin e Tij, për Librin e Tij, për prijësat e Muslimanëve dhe për njerëzit e thjeshtë, Allahu qoftë i kënaqur prej tyre. **Kurse sa u përket njerëzve të epsheve,** ata qoftë kur janë gjallë

Ky qëllim merret vesh ndonjëherë nga pohimi dhe pranimi i vetë atij që po refuzon dhe ndonjëherë nga domethëniet e veprimeve dhe fjalëve të tij.

e qoftë mbas vdekjes së tyre nuk duan që të thuhet “filani ka gabuar”. Kushdo që devijon dhe insiston në devijim nuk e duron dot kritikën. Prandaj i shikon ata duke bërë oponencë, përkundër faktit që njerëzit e-Sunetit dhe Hakut gjithmonë u sqarojnë atyre se ata kanë gabuar dhe kanë devijuar në çështje të caktuara dhe u ngrejnë argumentin, kurse ata (devijantët) vazhdojnë me këmbëngulje në batilin (pavërtetësinë, devijimin) e tyre dhe i mbledhin e i grumbullojnë njerëzit tek idetë e tyre të devijuara e të lajthitura. Ata nuk kanë frikë nga pasojat e rënda që sjellin veprat e tyre, nuk kanë frikë nga llogaria e rëndë që kanë tek Allahu për shkak se i thërrasin njerëzit në devijim dhe i largojnë nga rruga e Udhëzimit, sepse zemrat e tyre janë kthyer përmbys – Allahu na ruajt – dhe janë pushtuar nga epshet. Ata janë tamam ashtu siç i ka përshkruar i Dërguari i Allahut (*sal-lAllahu ‘alejhi ue sel-lem*): “Rrjedhin nën ta epshet ashtu siç rrjedh sëmundja e tërbimit tek qeni.” [Hadithin e ka transmetuar Ibn Ebij ‘Asim në *es-Sunneh* (1-2) dhe e ka saktësuar el-Albani.] Prandaj Selefët i quajnë ata “*Ehlul-Ehua* - pasues të epsheve” kurse pasuesit e Hakut i quajnë “*Ehlus-Sunneh uel-Xhema’ah* - pasuesit e Sunetit dhe Xhematit”, i quajnë ndryshe “*Ehlul-‘Ilm* - njerëzit e dijes”, i quajnë ndryshe “*Ehlul-Hadijth* - njerëzit e Hadithit” dhe u japin tituj fisnikë. Ndërsa ata të devijuar i quajnë “*Ehlud-Dalaal* - njerëzit e devijimit”, “*Ehlul-Bid’ah* - njerëzit e bidatit”, “*Ehlul-Ehua* - njerëzit e epsheve”, qofshin ata Xhehmijeh, Muëtezileh, Kaderijeh, Murxhijeh, Khauarixhë, Rrafida etj. Pra, i quajnë “*Ehlul-Ehua*”. Ata që të gjithë i bashkojnë epshet, sepse ai që bie në gabim nga injoranca e tij dhe ka epsh nuk tërhiqet nga gabimi, kurse njerëzit e Hakut, njerëzit e dijes, ata të cilët përcjellin mesazhet e Allahut, ata motivohen për sqarimin e dijes dhe përhapjen e saj tek njerëzit veçse nga shpresa që kanë për shpërblimin madhështor nga Allahu *Tebarake ue Te’ala* për trashëgimtarët e Pejgamberëve (*‘alejhimus-salatu ues-selam*), sepse ata përhapin dijen, duke pasuar Pejgamberët në sqarimin e të vërtetës dhe në thirrjen drejt saj. Dhe ata kanë shumë frikë nga rënia në gabim, prandaj nëse çohet dikush dhe u sqaron gabimet e tyre, ata gëzohen me këtë dhe madje e inkurajojnë. Kur’ani erdhe me atë që përkrahte mendimin e ‘Umerit (*radij-Allahu ‘anh*), por a u zemërua i Dërguari i Allahut (*sal-lAllahu ‘alejhi ue sel-lem*)?! A i erdhi keq?! A u ngushtua nga kjo?! Mos vallë tha: ‘Umerin e përkrahu Allahu kurse mua jo?! Estagfirullah el-‘Adhijm! E njëjta gjë edhe me Ebu Bekrin, e njëjta gjë me Sahabët e tjerë (*riduanullahi ‘alejhim*). Nëse ndonjërit prej tyre i bëhej i qartë se kishte gabuar gëzohej me këtë. E po kështu kanë qenë edhe Imamët e Udhëzimit, siç e kemi thënë këtë vazhdimisht.

Dhe kushdo që njihet për diturinë, kapjen pas fesë dhe nderimin dhe respektimin e Imamëve të Muslimanëve, ai e bën refuzimin apo sqarimin e gabimit përveç se në atë mënyrë që e shohin të përshtatshme Imamët e Dijetarëve.

Kurse sa i përket shkrimeve dhe hulumtimeve, është obligim që të merret fjala e autorit sipas qëllimit që ka patur ai. Dhe kushdo që i merr fjalët e tij me një kuptim tjetër - ndërkohë që gjendja e tij është e mirë - atëherë ai është prej atyre njerëzve që mendojnë keq për atë që është i pafajshëm. Dhe kjo është nga llojet e mendimeve të cilat i ka ndaluar Allahu dhe i Dërguari i Tij (*sal-lAllahu 'alejhi ue sel-lem*) dhe ai hyn në thënien e Allahut të Përsosur nga çdo e metë:

وَمَنْ يَكْسِبْ خَطِيئَةً أَوْ إِثْمًا ثُمَّ يَرْمِ بِهِ بَرِيئًا فَقَدِ احْتَمَلَ بُهْتَانًا وَإِثْمًا مُبِينًا ﴿١١٢﴾

“Kush bën ndonjë gjynah ose të keqe, pastaj atë ia mvesh një të pafajshmi, atëherë ai e ka ngarkuar veten me fajin e shpifjes dhe me një gjynah të qartë.”¹³

Sepse me të vërtetë mendimi i keq për dikë që nuk ka treguar ndonjë shenjë të keqe është nga gjërat të cilat i ka ndaluar Allahu dhe i Dërguari i Tij, ngaqë ai i cili ka mendim të keq përfshin dy gjëra: 1) bën një gabim dhe merr gjynah; dhe 2) akuzon një person të pafajshëm me me të.

Kërcënimi i tij bëhet akoma më i rëndë nëse shfaqen tek ai - kam për qëllim personin që ka mendim të keq - shenja të ligësisë, siç janë padrejtësitë e shumta, armiqësia, mungesa e theksuar e frikës nga rënia në gjynah, lëshimi i gjuhës, përgojim dhe shpifjet e shumta, hasedi ndaj njerëzit të cilëve Allahu u ka dhënë nga mirësitë dhe

¹³ En-Nisa`, 112.

begatitë e Tij dhe rivaliteti për të arritur pozitë e autoritet përpara se se të vijë koha e duhur.

Kështu që, kush njihet me këto cilësi të cilat urrehen nga njerëzit e dijes dhe imanit, me të vërtetë ai njeri do të dalë mbi dijetarët dhe refuzimi i tij ndaj tyre është në aspektin e dytë (d.m.th. në aspektin e poshtëritimit dhe diskretitimit). Atëherë ai meriton që të përballlet me turpërim dhe poshtërim.

Dhe kush nuk shfaq asnjë shenjë që tregon diçka të keqe, atëherë është obligim që të merren fjalët e tij në kuptimin më të mirë dhe nuk lejohet që t'u bësh interpretime negative.

Ka thënë 'Umeri (*radij-Allahu Te'ala 'anhu*): “Mos mendoni keq për shkak të një fjale që doli nga vëllai juaj Musliman kur ti mund të gjesh për të domethënie të mirë.”

Mënyrat e Këshillimit

Dhe pjesë e këtij diskutimi është: kur dikujt i thuhet në fytyrë ajo gjë të cilën ai urren. Kështu, nëse kjo bëhet në aspektin e këshillës së sinqertë, atëherë kjo është e mirë. Disa prej Selefëve u kanë thënë disa vëllezërve të tyre: “Nuk më ke këshilluar derisa të ma thuash në sy atë gjë që unë e urrej.”

Dikush i bën të ditur vëllait të tij një mangësi me qëllim që ta largojë atë, atëherë kjo është mirë dhe ai që po vihet në dijeni ka të drejtë që të justifikohet për ato mangësi, nëse ka justifikim për të. Dhe nëse ai e bën për ta poshtëruar atë për shkak të një gjynahu, atëherë ajo është gjë e shëmtuar dhe e qortuar.

Iu është thënë disave prej Selefëve: “A do të doje që dikush të njoftonte për mangësitë e tua?” Kurse ai u përgjigj: “Nëse ai e bën për të më ofenduar, jo.”

Kështu që, të ofendosh apo të poshtërosh dikë për gjynahun që ka bërë është e qortuar. Vërtet Pejgamberi (*sal-lAllahu ‘alejhi ue sel-lem*) ndaloi që të poshtërohej gruaja zinaqare, ndonëse ai urdhëroi që ajo të fshikullohej me kamzhik. Pra, ajo u fshikullua sipas masës ndëshkimore, por nuk u poshtërua dhe nuk u ofendua për gjynahun e bërë.

Është transmetuar nga Tirmidhiu dhe të tjerët në formë merfu’ [transmetim që arrin deri tek Pejgamberi *sal-lAllahu ‘alejhi ue sel-lem*]:

" من عير أخاه بذنب لم يمت حتى يعمله. "

“Kush e poshtëron vëllain e tij për një gjynah, ai nuk ka për të vdekur derisa ta ketë bërë vetë atë.”¹⁴

Është thënë se ky transmetim ka për qëllim gjynahun për të cilin personi që e ka kryer është penduar.

Ka thënë el-Fudajl (Ibn ‘Ijjad): “Besimtari fsheh (gjynahet e vëllait të tij) dhe këshillon, kurse njeriu i poshtër turpëron e poshtëron.”

Kjo që ka përmendur Fudajli është nga shenjat e këshillimit të singertë dhe poshtërimit: që këshillimi i singertë është i lidhur me fshehjen, ndërsa poshtërimi është i lidhur me zbulimin dhe publikimin e gjynaheve.

Është thënë se: “Kush e urdhëron vëllain e tij në mes të një tubimi, atëherë ai e ka poshtëruar atë.” Apo diçka me këtë kuptim.

Selefët e urrenin urdhërimin e të mirës dhe ndalimin e të keqes në këtë mënyrë. Por, ata donin që kjo të bëhej privatisht midis atij që po urdhëron dhe atij që po urdhërohet, sepse vërtet kjo është nga shenjat e këshillimit të singertë. Kjo për arsye se qëllimi i këshilluesit nuk është që të përhapë e të publikojë gabimet e personit që ai po këshillon, por qëllimi i tij është vetëm që t’i japë fund të keqes në të cilën ka rënë ai.

Kurse për sa i përket përhapjes dhe publikimit të gjynaheve, atëherë kjo është nga ato gjëra që Allahu dhe i Dërguari i Tij (*sal-lAllahu ‘alejhi ue sel-lem*) na kanë ndaluar. Thotë i Lartësuari:

¹⁴ **Shënim i përkthyesit:** Shejkhul-Albani *rahimehullah* e ka shpallur këtë hadith *meuduë* (të shpikur) në *Silsiletul-Ehadijthi ed-Da’ijfeh* (n.178).

إِنَّ الَّذِينَ يُحِبُّونَ أَنْ تَشِيعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِينَ ءَامَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ فِي
الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ۚ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿١٩﴾

“Ata që duan të përhapen gjërat e turpshme (ose imoraliteti) ndër besimtarët, i pret një dënim i dhembshëm në këtë botë dhe në tjetrën; Allahu i di të gjitha e ju nuk i dini.”¹⁵

Hadithet që flasin rreth virtytit të fshehjes së gjynaheve janë shumë fare.

Disa prej dijetarëve u thonin atyre që urdhëronin të mirën: “Mundohuni që t’i mbuloni gjynahqarët, sepse me të vërtetë nxjerrja në shesh e gjynaheve të tyre tregon dobësi në Islam. Gjërat që meritojnë më së shumti të fshihen janë turpet.”

Për këtë arsye përhapja e gjërave të pahijshme të dikujt është e lidhur me poshtërimin. Të dyja ato janë nga cilësitë e njeriut të poshtër, ngaqë qëllimi i njeriut të poshtër nuk është që t’i japë fund dëmeve dhe as që ta largojë besimtarin nga turpet apo të metat, porse në të vërtetë qëllimi i tij është veçse që të përhapë turpin që ka parë tek vëllai i tij besimtar dhe të shkatërrojë nderin e tij. Prandaj ai i kthehet (turpeve të vëllait) dhe i nxjerr në shesh ato. Dhe qëllimi i tij është që të diskretitojë vëllain e tij besimtar duke u treguar njerëzve turpet dhe mangësitë e tij, duke e dëmtuar atë në dynja.

Kurse sa i përket këshilluesit të sinqertë, qëllimi i tij me dhënien e këshillës është që të heqë gjënë e pahijshme që gjenden tek vëllai i tij besimtar duke e distancuar atë nga gjërat e pahijshme. Kështu e ka përshkruar Allahu i Lartësuar të Dërguarin e Tij (*sal-lAllahu ‘alejhi ue sellem*), kur thotë:

¹⁵ En-Nur, 19-20.

لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ
عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿١٢٨﴾

“Vërtet, tashmë ju ka ardhur një i Dërguar nga gjiri juaj. Atij i vjen rëndë për mundimet tuaja, jua dëshiron të mirën me gjithë zemër dhe është i butë e i mëshirshëm me besimtarët.”¹⁶

Dhe po kështu i ka përshkruar edhe Shokët e tij duke thënë:

مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ ۚ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ

“Muhamedi është i Dërguar i Allahut. Ata që janë me të, janë të ashpër ndaj jobesimtarëve e të mëshirshëm midis tyre.”¹⁷

Dhe Ai i ka përshkruajtur besimtarët me cilësinë e durimit dhe këshillimit të ndërsjelltë me mëshirë.

Kurse ajo që e shtyn njeriun e lig që të përhapë të këqiat (e vëllait të tij) dhe ta poshtërojë atë, është ngurtësia, vrazhdësia dhe dashuria e

¹⁶ Et-Teubeh, 128.

Shënim i përkthyesit: Ka thënë Shejkh ‘Abdur-Rahman es-Se’adij (*rahimehullah*) në komentimin e këtij ajeti: “I Lartësuari u jep fuqi robërve të Tij besimtarë duke u dërguar Pejgamberin që s’di as shkrim e as lexim, i cili është nga mesi i tyre dhe ata e njohin gjendjen e tij dhe kanë mundësinë që të marrin prej tij, nuk refuzojnë që t’i nënshtrohen atij. Dhe ai (*sallallahu ‘alejhi ue sellem*) është këshillues për ta me kulmin e sinjeritetit dhe mundohet gjithmonë në dobi të tyre. “Atij i vjen rëndë për mundimet tuaja” – domethënë atij i vjen rëndë nga ajo që ju rëndon dhe ju mundon juve. “...jua dëshiron të mirën me gjithë zemër...” – pra, ua do të mirën dhe përpiqet që t’ju shpjerë tek e mira, kujdeset për udhëzimin tuaj në Iman, si dhe e urren të keqen për ju dhe mundohet t’ju mbajë larg saj. “...dhe është i butë e i mëshirshëm me besimtarët.” – domethënë ai është në kulmin e dhembshurisë dhe mëshirës për ta, është më i mëshirshëm për ta sesa prindërit e tyre, e për këtë arsye e drejta tij vjen para të gjitha të drejtave të njerëzimit. Dhe detyra e Umetit është që ta besojnë atë, ta nderojnë, ta respektojnë dhe t’i japin përparësi mbi çdo krijesë tjetër.” [*Tejsiir el-Keriim er-Rrahman fij Tefsiiir Kelam el-Mennan*, fq.398]

¹⁷ El-Fet`h, 29.

tij për të lënduar dhe dëmtuar vëllain e tij besimtar. Dhe kjo është cilësi e Shejtanit, ai që ua zbukuron kufrin, gjynahet dhe poshtërsitë bijve të Ademit që ata të bëhen banorë të Zjarrit, siç ka thënë i Lartësuari:

إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا إِنَّمَا يَدْعُوا حِزْبَهُ لِيَكُونُوا مِنْ أَصْحَابِ السَّعِيرِ ﴿٦﴾

“Me të vërtetë, djalli është armik për ju, andaj konsiderojeni armik! Ai vetëm i thërret ithtarët e vet, që të bëhen shokë të Zjarrit të Përflakur.”¹⁸

Dhe Ai thotë pasi që na tregon historinë e Iblisit kur ishte me Pejgamberin e Allahut, Ademin (*‘alejhis-salam*) dhe kurthin që ngriti kundër tij, aq sa arriti ta nxirrte jashtë Xhenetit:

يَبْنَىٰ آدَمَ لَا يَفْتِنَنَّكُمْ الشَّيْطَانُ كَمَا أَخْرَجَ أَبَوَيْكُم مِّنَ الْجَنَّةِ يَنزِعُ عَنْهُمَا لِبَاسَهُمَا لِيُرِيَهُمَا سَوْآتِهِمَا ۚ

“O bijtë e Ademit, le të mos ju mashtrojë kurrësi Shejtani, ashtu si i nxori prindërit tuaj nga Xheneti, duke ua zhveshur rrobat për t’u dukur vendet e turpshme!”¹⁹

Pra, çfarë dallimi i madh që është midis atij që ka si qëllim këshillimin dhe atij që ka si qëllim turpërimin! Dhe askush nuk i ngatërron këto të dyja me njëra-tjetrën përveç se ai që s’ka logjikë të saktë.

¹⁸ Fatir, 6.

¹⁹ El-A’raf, 27.

Shpërblimi

Shpërblimi i atij që përhap gjëra të këqia për vëllain e tij besimtar, që gjurmon të metat e tij dhe nxjerr në shesh turpet e tij, është se Allahu do t'i gjurmojë turpet e tij dhe do ta poshtërojë atë duke ia nxjerrë në shesh ato edhe nëse ai i ka bërë brenda shtëpisë së tij, sikurse është transmetuar kjo nga Pejgamberi (*sal-lAllahu 'alejhi ue sel-lem*) në disa transmetime të ndryshme. E ka transmetuar këtë Imam Ahmedi, Ebu Davudi dhe Timridhiu nga rrugë të ndryshme transmetimi.

Ka transmetuar Tirmidhiu nga një hadith i Uathileh Ibn el-Eska', nga Pejgamberi (*sal-lAllahu 'alejhi ue sel-lem*) i cili ka thënë:

لا تُظهر الشّماتة بأخيك فيعافيه الله وبيّتيك.

“Mos u gëzo me fatkeqësinë e vëllait tënd, se Allahu e falë atë dhe të sprovon ty me atë fakteqësi.” Tirmidhiu ka thënë se ai është hadith *hasen garib*.²⁰

Ai gjithashtu transmeton hadithin nga Mu'adhi (*radij-Allahu 'anhu*) që mbërrin gjer tek Pejgamberi (*sal-lAllahu 'alejhi ue sel-lem*):

من عيّر أخاه بذنب لم يمت حتى يعمل.

²⁰ **Shënim i përkthyesit:** Shejkhul-Albani *rahimehullah* e ka shpallur këtë hadith *da'ijf* (të dobët) në *Silsiletul-Ehadijthi ed-Da'ijfeh* (n.178).

“Kush poshtëron vëllain e tij për shkak të një gjynahu nuk ka për të vdekur derisa ai të bëjë vetë atë (gjynah).” Zinxhiri i tij i transmetimit është i këputur (*munkatië*).

Ka thënë El-Hasen (el-Basri): “Është thënë se: Kush poshtëron vëllain e tij për një gjynah nga i cili ai është penduar, atëherë ai s’ka për të vdekur derisa Allahu ta sprovtojë me atë gjynah.”

Dhe është transmetuar nga hadithi i Ibn Mes’udit (*radij-Allahu ‘anhu*) me një zinxhir të dobët transmetimi: “Fatkeqësia vjen si pasojë e fjalëve. Kështu që, nëse një njeri poshtëron dikë tjetër duke i thënë se atij i ka dhënë qumësht një bushtër, me të vërtetë ai njeri (që tha këto fjalë) ka për të pirë qumësht nga një e tillë.”

Kuptimi i kësaj është transmetuar nga një grup prej Selefëve.

Dhe kur Ibn Sirini u burgos ngaqë nuk arriti që të kthente një borxh që ia kishte dikujt, ai tha: “Vërtet, unë jam i vetëdijshëm për gjynahun i cili është shkak për këtë që më ka goditur. E kam poshtëruar një njeri 40 vjet më parë duke i thënë, ‘O i falimentuar’.”

Në lidhje me Poshtërimin

Nga shenjat e dukshme të poshtërimit është: nxjerrja në shesh e të këqiave të dikujt dhe përhapja e tyre me pretekstin e këshillimit, duke pretenduar se në të vërtetë ai ka marrë shkas nga ato të këqia që të veprojë kështu, qofshin ato të përgjithëshme apo të veçanta. Por, përbrenda vetes së tij, qëllimi i tij i vërtetë është vetëm që ta poshtërojë dhe ta dëmtojë atë. Pra, ai është nga vëllezërit e Munafikëve, ata të cilët i ka diskretituar Allahu në Librin e Tij në shumë ajete, sepse vërtet Allahu i Lartësuar i diskretiton ata që shfaqin nga ana e jashtme një vepër apo fjalë të mirë, por që me atë synojnë të bëjnë diçka të keqe. Ai e ka llogaritur atë si një nga aspektet e *nifakut* (hipokrizisë), siç thuhet në suren Bera`eh (et-Teubeh), në të cilën Ai i demaskon munafikët dhe nxjerr në shesh cilësitë e tyre të ndyra:

وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مَسْجِدًا ضِرَارًا وَكُفْرًا وَتَفْرِيقًا بَيْنَ الْمُؤْمِنِينَ
وَارْصَادًا لِّمَنْ حَارَبَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ مِنْ قَبْلُ وَلَيَحْلِفُنَّ إِنْ أَرَدْنَا إِلَّا الْحُسْنَىٰ
وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ

“Sa për ata që ngritën xhami duke sjellë prishje dhe mosbesim, për të përçarë besimtarët dhe si pararojë për ata që luftuan kundër Allahut dhe të Dërguarit të Tij kohë më parë, ata vërtet që do të betohen se qëllimi i tyre ishte veçse për mirë, por Allahu dëshmon se ata janë padyshim gënjeshtarë.”²¹

²¹ Et-Teubeh, 107.

Dhe thotë i Lartësuari:

لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَفْرَحُونَ بِمَا آتَوْا وَتُحِبُّونَ أَنْ تَتَحَمَّدُوا بِمَا لَمْ يَفْعَلُوا فَلَا تَحْسَبَنَّهُمْ بِمَفَازَةٍ
مِّنَ الْعَذَابِ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٨٨﴾

“Mos mendo se ata që gëzohen për çfarë kanë punuar dhe dëshirojnë të lavdërohen për çfarë nuk kanë punuar, pra, kurrsesi mos mendo se ata do t’i shpëtojnë ndëshkimit; për ata ka ndëshkim të dhembshëm.”²²

Ky ajet zbriti për Çifutët, atëherë kur Pejgamberi (*sal-lAllahu ‘alejhi ue sel-lem*) i pyeti ata për diçka dhe ata e fshehën atë duke treguar diçka tjetër në vend të saj. Ata i treguan atij se i kishin thënë të vërtetën për atë që i pyeti ai dhe i kërkuan atij (*sal-lAllahu ‘alejhi ue sel-lem*) që t’i lavdëronte ata për atë që i thanë. Ata u gëzuan me atë që arritën të fshihnin nga ajo që u kërkoi ai (*sal-lAllahu ‘alejhi ue sel-lem*). Të njëjtën e ka thënë edhe Ibn ‘Abbasi (*radij-Allahu ‘anhu*) dhe hadithi i tij për këtë ngjarje është transmetuar tek dy Sahihët etj.

Nga Ebu Se’id el-Khudrij (*radij-Allahu ‘anhu*) i cili ka thënë: “Ishin disa njerëz nga munafikët të cilët kur i Dërguari i Allahut (*sal-lAllahu ‘alejhi ue sel-lem*) dilte për të luftuar në betejë, ata nuk shkonin me të dhe u bëhej qejfi kur e kundërshtonin të Dërguarin e Allahut (*sal-lAllahu ‘alejhi ue sel-lem*) me mos-pjesëmarrjen e tyre në luftë. Ndërsa kur i Dërguari i Allahut (*sal-lAllahu ‘alejhi ue sel-lem*) kthehej nga lufta, ata nxirrnin justifikime dhe betoheshin para atij dhe atyre u pëlqente që të lavdëroheshin për diçka të cilën ata nuk e kishin bërë. Prandaj zbriti ky ajet.”

²² Aali-Imran, 188.

Pra, këto cilësi janë cilësitë e Çifutëve dhe Munafikëve: që dikush të shfaqë nga ana e jashtme një thënie apo një vepër e cila duket e mirë, porse qëllimi i tij me atë është që të arrijë një gjë të keqe. Kështu, ai lavdërohet për atë të mirë që shfaq në pamje të jashtme, ndërsa ai, nga ana tjetër, nëpërmjet saj realizon qëllimin e keq që mbante të fshehur përbrenda. Dhe atij i bëhet qejfi shumë kur e lavdërojnë për atë që shfaq, e cila në pamje të jashtme duket e mirë, ndërkohë që nga përbrenda ajo nuk është e tillë; dhe ai gëzohet që qëllimi i tij i keq që e mbante të fshehur më në fund u realizua. Kështu, përfitimi i tij u arrit dhe intriga e tij u realizua nëpërmjet këtij mashtrimi!!

Andaj, kush e ka këtë cilësi domosdo që hyn tek ky ajet dhe ai është i kërcënuar më një dënim të dhimbshëm. **Një shembull për këtë është: kur dikush do të diskretitojë një njeri, ta përçmojë atë dhe të nxjerrë në shesh të metat e tij që njerëzit të largohen prej tij. Ai e bën këtë ose për shkak se do që ta dëmtojë ose për shkak se ka armiqësi për të, ka frikë prej tij ose e rivalizon atë në pasuri, në udhëheqje apo gjëra të tjera të ulta. Kështu, ai nuk gjen dot ndonjë rrugë tjetër për të realizuar qëllimin e tij, përveç se duke e poshtëruar atë në publik me një pretekst fetar. Për shembull, nëse dikush ka refuzuar një prej mendimeve të dobëta të një dijetari të famshëm, të mirënjohur, ai (personi i lig) e përhap këtë mes atyre që e madhërojnë atë dijetar dhe u thotë: “Ky person (që ka bërë refuzimin) e urren këtë dijetar, e diskretiton dhe e shan atë.” Kështu, ai (njeriu i lig) i mashtron ata që e madhërojnë atë dijetar duke i shtyrë ata të besojnë se urrejtja ndaj atij që bëri refuzimin dhe dëmtimi i tij është prej veprave të devotshmërisë, sepse në këtë mënyrë mbrohet ai dijetar dhe zmbapset nga ai dëmtimi i refuzuesit dhe se ky është një veprim që e kënaq Allahun e Lartësuar dhe është bindje ndaj Tij. Pra, ai bashkon fasadën e jashtme të këshillimit me dy gjëra të shëmtuara e të ndaluara:**

E para: Të folurit e tij dhelpërake që të bën të kuptosh se refuzimi që i bëri ky dijetar mendimit të atij dijetarit tjetër u bë nga urrejtja, nga dëshira për ta diskretituar atë dhe si rezultat i ndjekjes së epsheve (nga ana e refuzuesit). Por, në të vërtetë ai me atë refuzim kishte për qëllim që të jepte këshillë të sigurtë për besimtarët dhe t'u bëjë të ditur atyre ato aspekte të diturisë që është e ndaluar të mbahen të fshehura.

E dyta: Ai e shan në publik atë (që refuzoi mendimin e dobët të dijetarit të famshëm) në mënyrë që të plotësojë dëshirën e tij dhe të realizojë qëllimin e tij të keq nën pretendimin e këshillimit dhe mbrojtjes së dijetarëve të Sheriatit.

Dhe me këtë lloj kurthi është i përngjashëm edhe zullumi i bijve të Meruanit dhe ndjekësve të tyre, të cilët fituan simpatinë e njerëzve dhe në të njëjtën kohë i larguan zemrat e tyre nga 'Ali bin Ebi Talib, nga Haseni, nga Husejni dhe nga pasardhësit e tyre, Allahu qoftë i kënaqur me të gjithë ata.

E me të vërtetë, kur u vra 'Uthmani (*radij-Allahu 'anhu*), Umeti nuk pa njeri më meritues për të zënë vendin e tij sesa 'Aliu (*radij-Allahu 'anhu*), kështu që ata ia dhanë besën atij. Dhe ata që donin t'i largonin njerëzit nga 'Aliu e realizuan qëllimin e tyre duke folur në publik për vrasjen e shëmtuar të 'Uthmanit. Dhe në fakt çështja ishte e tillë. Por më mbas ata shtuan mbi të se ai që nxiti dhe u përpoq për vrasjen e tij nuk kishte qenë askush tjetër përveç se 'Aliu (*radij-Allahu 'anhu*). Dhe kjo ishte gënjeshtër dhe shpifje!

'Aliu (*radij-Allahu 'anhu*) betohej dhe stërbetohej në mohimin e kësaj akuze - dhe ai ishte i sigurtë dhe besnik në betimin e tij, Allahu qoftë i kënaqur me të. Por ata shpejtuan të luftonin kundër tij me pretendimin se po luftonin për hir të Fesë dhe se këtë gjë e donte Allahu. Më pas ata filluan të luftonin edhe kundër bijve të tij,

Allahu qoftë i kënaqur me ta. Ata bënë çmos që ta përhapnin këtë gënjeshtëri duke propaganduar nëpër minbere gjatë Xhumave si dhe në vende të tjera ku kishte tubime të mëdha njerëzish, derisa këto fjalë zunë vend në zemrat e pasuesve të tyre kinse çështja ishte ashtu siç thonin ata dhe se bijtë e Meruanit kishin më shumë të drejtë për Khilafetin sesa ‘Aliu me bijtë e tij, për shkak të afërsisë që ata kishin me ‘Uthmanin dhe se ata kishin marrë përsipërë që të hakmerreshin për vrasjen e tij. Kështu, ata ia dolën mbanë që t’i bashkonin zemrat e njerëzve kundër ‘Aliut dhe bijve e tij dhe i nxitën njerëzit që të luftonin kundër ‘Aliut dhe më pas kundër bijve të tij. Kjo u siguroi atyre mbretërinë dhe ata vendosën sundimin e tyre.

Dhe ndonjëri prej tyre, kur ishte i veçuar nga njerëzit, i thoshte atij të cilit i zinte besë fjalë me këtë kuptim: “Asnjë prej Sahabëve nuk ishte më i përmbytur me ‘Uthmanin sesa ‘Aliu.” I thanë: “Atëherë përse e shajnë njerëzit?” Ai u përgjigj: “Nuk do të ishte vendosur mbretëria po të mos ishte ndjekur kjo rrugë.”

Domethënia e tij është se sikur të mos i kishin larguar zemrat e njerëzve nga ‘Aliu (*radij-Allahu ‘anhu*) dhe bijtë e tij dhe nëse nuk do t’i kishin akuzuar ata për padrejtësi ndaj ‘Uthmanit, atëherë zemrat e njerëzve nuk do të kishin anuar nga ata (bijtë e Meruanit) për shkak të virtyteve dhe cilësive finsike që kishin dëshmuar tek ‘Aliu dhe bijtë e tij, sepse në të kaluarën ata nxitonin që t’i ndiqnin dhe t’u jepnin besën atyre. Dhe për këtë arsye, dinastia Umejje (Emevite) mori fund dhe njerëzit hoqën dorë nga bindja ndaj tyre.

Rrugëzgjidhja

Dhe nëse dikush është sprovuar nga ky lloj kurthi, atëherë le të ketë frikë Allahun, të kërkojë ndihmën e Tij dhe të bëjë durim, sepse me të vërtetë përfundimi i mirë është për ata që kanë *Tekua*.²³

Sikurse ka thënë Allahu i Lartësuar pasi që përmend historinë e Jusufit dhe llojet e ndryshme të dëmtimeve që i bënë vëllezërit e tij me kurthin dhe hilenë e tyre kundër tij:

﴿وَكَذَلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي الْأَرْضِ﴾

“Kështu, Ne e vendosëm Jusufin në atë tokë dhe i dhamë qëndrueshmëri.”²⁴

²³ **Shënim i përkthyesit:** Ka thënë Shejkh Zejd Ibn Muhamed Ibn Hadij el-Medkhalij në përkufizimin e fjalës “*Tekua*”: “Realiteti i Tekuas në gjuhën e Sheriatit Fisnik është:

- 1 – Zbatim i urdhërave të Allahut dhe largim nga ndalesat e Tij;
- 2 – Ose po deshe thuaj: të veprosh me bindje ndaj Allahut, me dritë nga Allahu, duke shpresuar shpërblimin e Allahut; si dhe të heqësh dorë nga mosbindja ndaj Allahut, me dritë nga Allahu dhe duke iu frikësuar Dënimit të Allahut;
- 3 – Ose po deshe thuaj: të veprosh duke e ndjerë mbikqyrjen e Allahut në çdo gjë të vogël apo të madhe dhe duke u druajtur nga ajo gjë që Ai e urren, duke e nderuar dhe madhëruar të Përsosurin nga çdo e metë;
- 4 – Ose po deshe thuaj: janë fjalët dhe veprat e mira, të fshehta apo të shfaqura. Është transmetuar se ‘Umer Ibnul-Khattab (*radij-Allahu ‘anhu*) pyeti Ubej Ibn Ka’bin (*radij-Allahu ‘anhu*) për tekuanë dhe ai u përgjigj: “A ke ecur ndonjëherë në një rrugë me gjemba?” Ai tha: “Posi jo!” I tha: “E çfarë bëre?” Tha: “Përvesha izarin dhe kalova duke u ruajtur nga gjembat.” Ai tha: “Ajo është tekua.” Dhe për shkak të pozitës dhe rëndësisë madhështore që ka tekua në secilin prej sherieve të Allahut, të cilat u vulosën me Sheriatin e Muhamedit, Allahu ka porositur për *tekua* në Librin e Tij Madhështor të gjithë popujt, që nga Ithtarët e Librit, popujt e tjerë dhe Umetin tonë. Dhe ka thënë i Përsosuri nga çdo e metë: “E me të vërtetë Ne i këshilluam ata të cilëve iu dha Libri para jush dhe ju këshillojmë juve që të keni tekua ndaj Allahut.” [en-Nisa`, 131]”

Shiko: *el-Menhexh el-Kauijm fij et-Te`essij bi er-Rrasuli el-Kerijm (sal-lAllahu ‘alejhi ue sellem)*, fq.145.

²⁴ Jusuf, 21.

Dhe thotë Allahu i Lartësuar duke na treguar për Jusufin se ai u tha vëllezërve të vet:

﴿قَالَ أَنَا يُوسُفُ وَهَذَا أَخِي قَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا﴾

“Unë jam Jusufi dhe ky është vëllai im (Beniamini). Padyshim që Allahu na ka dhënë shumë mirësi.”²⁵

Dhe ka thënë Allahu i Lartësuar në historinë e Musait (‘alejhis-selam) dhe dëmtimet që vuajti ai me popullin e tij nga duart e Faraonit si dhe kurthin e tij, se ai (Musai) i tha popullit të vet:

﴿أَسْتَعِينُوا بِاللَّهِ وَأَصْبِرُوا إِنَّا الْأَرْضَ لِلَّهِ يُورِثُهَا مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ﴾

﴿وَالْعَقَبَةُ لِلْمُتَّقِينَ﴾

“Kërkoni ndihmë nga Allahu dhe duroni, sepse toka është e Allahut. Ai ia jep atë trashëgim cilit të dojë prej robërve të Vet. Fundi i lumtur u takon atyre që i frikësohen Allahut (muttekinëve).”²⁶

Dhe Allahu na njofton se pasojat e këqia të kurthit dashakeqës bien mbi atë që të e thuri atë kurth, siç thotë Allahu i Lartësuar:

﴿وَلَا تَحِقُّ الْمَكْرُ السَّيِّئُ إِلَّا بِأَهْلِهِ﴾

“Por kurthi i keq nuk godet tjetër përveçse ata që e kurdisën atë.”²⁷

Dhe thotë i Lartësuari:

²⁵ Jusuf, 90.

²⁶ El-A’raf, 128.

²⁷ Fatir, 43.

﴿وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ أَكْبَرًا مُجْرِمِيهَا لِيَمْكُرُوا فِيهَا

وَمَا يَمْكُرُونَ إِلَّا بِأَنْفُسِهِمْ وَمَا يَشْعُرُونَ﴾

“Kështu Ne kemi caktuar në çdo vend njerëzit më të këqinj të tij të thurin pabesi mes njerëzve. Por ata nuk i thurin pabesi tjetërkujt përveçse vetes së tyre, e ata nuk e kuptojnë.”²⁸

Për më tepër, realiteti dëshmon për këtë, sepse me të vërtetë, nëse dikush i shqyrton me kujdes lajmet e njerëzve dhe historitë e botës, ai do të hasë ngjarje të tilla që dikush kurdisi një kurth kundër vëllait të tij, por ai që kurdisi kurthin ra vetë në të. Dhe çuditërisht ai kurth u bë sebeb i shpëtimit dhe mirëqënies së tij.

Dhe nëse do fillonin të përmendnim disa prej ndodhive që lidhen me këtë temë, ky libër do të zgjatej dhe diskutimi do të zgjerohej akoma më shumë.

Allahu është Dhënësi i suksesit tek ajo që është e saktë dhe Ai e shpjegon Rrugën e Drejtë. Ai na mjafton ne dhe sa Mbrojtës i mirë që është Ai.

Allahu dërgofte lavdërime dhe bekime të shumta mbi Muhamedin, mbi Familjen dhe Shokët e tij.

Fund

27 REXHEB 1433 HIXHRIJ / 18 QERSHOR 2012 MILADIJ

Përktheu: Ebu 'Akil Alban Malaj

'Auali, Mekkeh

© Selefi.org

²⁸ El-En'am, 123.